

Andmehalduse määrusest (Data Governance Act)

Euroopa Liit töötab selle nimel, et luua tugev andmepõhine majandus, milles andmeid saab turvaliselt ja usaldusväärset jagada ja taaskasutada üle piiride ja sektorite.

Andmehalduse määrus (DGA) loob Euroopa tasandil raamistiku, mis võimaldab avaliku sektori asutuste valduses olevate **kaitstud andmete turvalist ja usaldusväärset taaskasutamist**. Sellised andmed võivad hõlmata teavet, mis ei ole avalikult kättesaadav näiteks konfidentsiaalsuse, isikuandmete kaitse, ärilise tundlikkuse või riikliku julgeoleku tõttu.

DGA võimaldab organisatsioonidel taotleda juurdepääsu sellistele andmetele selgelt määratletud eesmärkidel, nagu teadusuuringud, innovatsioon, poliitikakujundamine, hindamine ja teenuste parendamine. Juurdepääs peab alati toimuma turvalistes töötlemiskeskondades ning tingimustel, mis tagavad vastavuse isikuandmete kaitse üldmäärusele (GDPR) ja muudele asjakohastele õigusaktidele.

Andmevaldajatele pakub DGA selgemaid reegleid ja tuge andmetele juurdepääsu taotluste menetlemisel ning kaitstud andmete turvalisel jagamisel.

Andmete taaskasutajatele loob see uusi võimalusi pääseda ligi väärtuslikele avaliku sektori andmetele läbipaistvatel ja ühtsetel tingimustel, võimaldades paremat teadustööd, uusi teadmisi ja paremaid teenuseid.

DGA artikli 7 kohaselt peavad ELi liikmesriigid määrama ühe või mitu pädevat asutust, kes abistavad avaliku sektori asutusi kaitstud andmetele juurdepääsu andmise või sellest keeldumise otsustamisel. Need asutused võivad pakkuda turvalisi töötlemiskeskondi, anda juhiseid andmete struktureerimiseks ja säilitamiseks, toetada privaatsust säilitavate meetodite kasutamist, aidata nõusolekumehhanismide rakendamisel ning toetada andmekasutajate kohustuste hindamist. Nende roll on tagada andmete turvaline ja ühtne taaskasutamine kooskõlas ELi ja riigisisese õigusega.

Implement DGA projektist

Implement DGA on ELi rahastatud projekt, mida viiakse ellu tehnilise toe instrumendi (Technical Support Instrument) raames ning mille eesmärk on toetada Eestit, Horvaatit, Saksamaad ja Madalmaid DGA praktilisel rakendamisel. Projekti viib ellu [E-riigi Akadeemia](#) (eGA) koostöös [SG REFORMi](#) ja nelja riikliku statistikaametiga.

Projekti eesmärgid on:

- suurendada avaliku sektori asutuste teadlikkust ja kaasatust DGA alusel võimaldatava andmete taaskasutamise osas
- töötada välja ühine rakendusraamistik turvaliseks ja kvaliteetseks andmete taaskasutamiseks
- edendada andmete taaskasutamise kultuuri avalikus halduses kooskõlas DGAgaga

Projekti tulemusena valmivad praktilised juhised DGA rakendamise toetamiseks ning sihipärased suutlikkuse arendamise meetmed, mis aitavad riiklikel statistikaametitel ja teistel avaliku sektori asutustel tugevdada oma oskusi, protsesse ja valmisolekut DGA alusel andmete taaskasutamiseks.